

A CASE OF AN EXPERT'S OPINION CONCERNING A POLISH DOCUMENT COUNTERFEITED BY CITIZENS OF THE REPUBLIC OF SLOVAKIA

Marek LEGIEŃ

*Chair and Department of Forensic Medicine, Silesian Medical Academy,
Katowice*

ABSTRACT: The paper presents a case of a falsification by Slovakian customs officers of letters of attorney for value added tax (VAT) repayment from the Revenue Office in Budapest. The mechanism of this international crime is explained by a criminalistic and graphological expert's opinion.

KEY WORDS: Handwriting; Document examination.

*Z Zagadnień Nauk Sądowych, z. XL, 1999, 135–140
Received 30 July 1999; accepted 20 September 1999*

DESCRIPTION OF THE CASE

The District Prosecutor's Office in Katowice, acting on a writ from the Hungarian authorities, started an investigation against a Polish citizen J. K., accusing him of illegally claiming return of VAT on goods bought in Hungary and taken across the border. The suspect used previously counterfeited letters of attorney allegedly given to him by 28 Polish tourists. The evidence sent to the Prosecutor's Office showed that the receipts of the purchase and the customs declaration had been falsified.

The Prosecutor's Office accused J. K. of counterfeiting the letters of attorney, using the falsified receipts and falsified customs declarations and of obtaining 1,200,000 Hungarian Forints from the Budapest Tax Office by deceit. Interrogated, J. K. firmly denied any wrongdoing. He stated that in November 1997 he worked as a guide on a Polish coach tour to Budapest. He stressed that on the Hungarian- Slovakian border, during the return trip, the coach was stopped by Slovakian Customs officers for two hours, and all the tourists' passports were checked without other customs duties being performed.

Amongst the documents relating to return of VAT which had been sent to the Prosecutor's Office by the Hungarian authorities, there were photocopies of passports belonging to the guide, J. K., and 28 Polish tourists; these photocopies were in the form of attachments to the letter of attorney which

had allegedly been collectively given to him. The Polish tourists, who were interrogated as witnesses, denied giving any letters of attorney for claiming VAT repayment to J. K. and claimed that their signatures on the evidence material had been forged. At the same time they confirmed that the incident at the Hungarian – Slovakian border had taken place as presented by the guide, J. K.

Fig. 1. The letter of attorney.

The circumstances raised the suspicion that the photocopies of Polish passports had been made during the two-hour border control at the Slovakian customs control point. As things stood, the key evidence in the matter was the letter of attorney (Figure 1).

Fig. 2. The comparative material – the handwriting samples taken from the guide, J. K.

EXPERT'S OPINION

The original letter of attorney was subjected to graphological examination. The comparative material consisted of handwriting samples taken from the guide, J. K. (Figure 2), and all 28 tourists. It was ascertained that:

1. The signatures by the names of the Polish tourists did not come from these persons and had been forged by means of either a free creation, or, partly, by direct imitation (on the basis of, e.g., signatures on the passports).

2. The hand-written texts and the signatures of the tourists did not contain handwriting features of the suspect J. K.; this means that the document was not made by him – neither the whole document nor any specific parts; it was ascertained that the forgery had been committed by at least two people.

3. In the language structure of the handwritten texts there were spelling features alien to the Polish language, as well as mistakes, which couldn't have been made by J. K. (in the comparative material from J.K. the orthography in this area was correct); a key argument was the mistake in the spelling of his own name (making a mistake of this kind is rather unlikely).

4. In the language structure of the text in the letter of attorney, features typical of the Slovak language were found:

- using diacritic signs over vowels “a”, “o”, “u”;
- using diacritic signs over consonants “s”, “n”, “z”;
- putting “s” instead of “sz”, “l” instead of “ľ”, “r” instead of “rz”, “o” instead of “ó”.

CONCLUSIONS

The expert's opinion cleared the suspect, J. K. of the accusations. At the same time it indicated the mechanism of the crime and the real perpetrators. It turned out to be beyond any doubt that the perpetrators illegally made use of passports of Polish tourists to forge the purchase receipts, the declaration of VAT repayment and the letter of attorney for the Customs Office in Budapest. The case was transferred to the appropriate Slovakian Prosecutor's Office.

PRZYPADEK EKSPERTYZY DOKUMENTU POLSKIEGO PODROBIONEGO PRZEZ OBYWATELI REPUBLIKI SŁOWACJI

Marek LEGIEN

OPIS PRZYPADKU

Prokuratura Okręgowa w Katowicach wszczęła na wniosek władz węgierskich śledztwo przeciwko polskiemu obywatelowi J. K., zarzucając mu, że wyłudził na podstawie wcześniej podrobionego pełnomocnictwa udzielonego mu rzekomo przez 28 polskich turystów zwrot podatku VAT z tytułu wywozu z Węgier zakupionych tam towarów. W materiałach przekazanych prokuraturze polskiej istniały dowody, że rachunki zakupu towarów oraz deklaracje celne były fałszywe.

Prokuratura zarzuciła J. K.: sfalszowanie pełnomocnictwa, posłużenie się sfalszowanymi rachunkami i sfalszowanymi deklaracjami oraz wyłudzenie kwoty 1.200.000,- forintów z budapeszteńskiego urzędu skarbowego. Przesłuchany J. K. zarzutom stanowczo zaprzeczył. Zeznał, iż w listopadzie 1997 roku prowadził jako pilot autokarową wycieczkę turystyczną grupy polskiej do Budapesztu. Podkreślał, że na przejściu granicznym węgiersko-słowackim podczas podróży powrotnej autokar został zatrzymany przez celników słowackich na czas około dwóch godzin, przy czym odebrano wszystkim turystom i pilotowi paszporty do kontroli, nie prowadząc przy tym jakichkolwiek innych czynności celnych.

W dokumentacji dotyczącej zwrotu podatku VAT przekazanej przez władze węgierskie zawarte były między innymi kserokopie paszportów pilota J. K. oraz 28 turystów polskich stanowiące załączniki do rzekomo udzielonego mu zbiorczo pełnomocnictwa. Przesłuchani w charakterze świadków turyści polscy zaprzeczyli, by udzielali pilotowi J. K. jakichkolwiek pełnomocnictw do odbioru podatku VAT i uznali, że ich podpisy na dowodowym pełnomocnictwie są podrobione. Potwierdzili jednocześnie fakt zdarzenia na granicy węgiersko-słowackiej, który przedstawił pilot J. K.

Okoliczności te wzbudziły podejrzenie, że kserokopie paszportów polskich turystów sporządzono podczas dwugodzinnej kontroli granicznej na słowackim posterunku celnym. W zaistniałej sytuacji kluczowym dowodem w sprawie stał się dokument pełnomocnictwa (rycina 1).

EKSPERTYZA KRYMINALISTYCZNA

Badaniu grafologicznemu poddano oryginał dowodowego pełnomocnictwa. Materiał porównawczy stanowiły próby pisma pobrane od podejrzanego pilota J. K. (rycina 2) oraz od wszystkich 28 turystów polskich. Ustalono, co następuje:

1. Podpisy przy kolejnych nazwiskach polskich turystów nie pochodzą od tych osób, lecz zostały podrobione częściowo metodą swobodnego (dowolnego) kreowania, a częściowo naśladownictwa bezpośredniego (w oparciu np. o wzorce podpisów widniejące w paszportach).

2. Zapisy odręczne tekstowe oraz podpisy (parafy) turystów nie zawierają cech pisma ręcznego podejrzanego pilota J. K.; oznacza to, że dokument ten nie został przez niego sporządzony ani w całości, ani w poszczególnych częściach; stwierdzono, że fałszowania zapisów dokonały co najmniej 2 osoby.
3. W strukturze językowej zapisów tekstowych stwierdzono cechy pisowni obce językowi polskiemu, a także błędy, których na pewno nie popełniał podejrzany J. K. (w materiale porównawczym od niego pochodzącym pisownia w tym zakresie jest poprawna); argumentem kluczowym stały się niepoprawności w pisowni jego własnego imienia i nazwiska (popełnienie takiego błędu jest mało prawdopodobne).
4. W strukturze językowej zapisów na dowodowym pełnomocnictwie stwierdzono natomiast cechy typowe dla języka słowackiego:
 - stosowanie znaków diakrytycznych nad samogłoskami „a”, „o”, „u”;
 - stosowanie znaków diakrytycznych nad spółgłoskami „s”, „n”, „z”;
 - pisownię „s” zamiast „sz”, „l” zamiast „l’”, „r” zamiast „r’”, „o” zamiast „ó”.

WNIOSKI

Ekspertyza kryminalistyczna pozwoliła na zdjęcie zarzutów z bezpodstawnie podejrzewanego J. K. Jednocześnie wskazała na mechanizm przestępstwa i pozwoliła na uprawdopodobnienie podejrzeń odnośnie faktycznych organizatorów i wykonawców wyłudzenia. Stało się bezspornym, że sprawcy bezprawnie wykorzystali dane paszportowe turystów polskich dla spreparowania rachunków zakupów, deklaracji zwrotu podatku VAT oraz pełnomocnictwa do jego grupowego odbioru w urzędzie celnym w Budapeszcie. Sprawa została skierowana do właściwej prokuratury słowackiej.